

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Minister Ivan Pucelj in ban dr. Drago Marušič na kmetem zborovanju v Sv. Juriju ob j. žel.

V nedeljo dne 16. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne se je vršilo v telovadnici tukajšnje osnovne šole veliko kmeto zborovanje. Vključ slabemu vremenu so prihiteli kmetje iz vseh sosednjih občin. Velika šolska telovadnica je bila mnogo premajhna in so morali mnogi ostati zunaj. Prišli so celo stari očanci iz oddaljenih občin. Zborovalci so ves čas s pozornostjo in razumevanjem težavnih gospodarskih vprašanj sledili izvajanjem govornikov.

Zborovanje je vodil trški župan g. Josip Čretnik, ki je za uvod v iskrenih besedah pozdravil g. ministra Ivana Puelja, bana dr. Drago Marušiča, nar. poslanca g. Ivana Prekorška in vse zborovalce.

Na to je narodni poslanec g. Ivan Prekoršek poudarjal pred vsem nujno potrebo tesnih stikov med narodnimi zastopniki in volilci, ki naj se ustvarjajo s pomočjo javnih shodov. Stvarnim izvajanjem g. narodnega poslanca je sledilo dolgotrajno pritrjevanje.

Z viharnim navdušenjem je množica pozdravila g. ministra Puelja, ki je z zanosom in temeljitostjo izvajal: Vsi državljani se moramo zavedati, da smo mi vsi država ter da je bil že skrajni čas, da se je napravil strankarskim bojem konec. Ne smejo nas ločiti verske ne plemenske organizacije. Vsakdo mora priznati, da obstoja v naši državi plemenska in verska svoboda in da obstoja popolna enakopravnost. Edino pravilno je, da po navodilih Nj. Vel. kralja Aleksandra pozabimo na nekdanje naše medsebojne razprtije in da delamo skupno za dobro vsega naroda. Kot ministru za socialno politiko in narodno zdravje mi je dobro znana beda sveta. Vlada si prizadeva, da odpomore stiski, v kateri živi naš narod, kolikor je v danih razmerah sploh mogoče. Pred vsem skuša urediti gospodarske odnose z drugimi državami. Izražam upanje, da bo v kratkem urejen promet z Italijo, kar bo olajšalo naš izvoz v to državo. Vodijo s tudi razgovori s Francijo glede izvoza lesa, masti, prašičev in

volov. Glede prezadolžitve kmetov omenjam, da žele prezadolženi kmetje, naj bi država prevzela njihove dolgeve, na drugi strani pa pravijo kapitalisti, da hočejo priti do svojega denarja pa čeprav se proda kmetu njegova posest. V vladi prevladuje srednja smer. Vlada je za zaščito kmeta in zastopa stališče, da ga ne sme nihče preganjati po nepotrebnem. Gotovo je, da inflacije ne bo, ker bi samo še poslabšala sedanje gospodarske razmere. Kmetu se mora pomagati na ta način, da se obrestna mera zniža in da bo kmet lahko plačeval vsaj obresti. Letos, ko kmet ne more prodati skoro ničesar, mora zadostovati, da bo plačal vsaj obresti, na odplačevanje kapitala pa naj se počaka. Nikakor seveda ne gre, da bi trpeli oni, ki so marljivi in ki so pridno štedili. Malemu hranilcu se ne sme ničesar vzeti. V naši banovini je vlog malih hranilcev za 1800 milijonov Din. Vlada si tudi prizadeva, da uredi gospodarstvo v občinah in banovinah. Izdeluje se občinski zakon, ki predvideva večje občine z večjim delokrogom. Na vidiku so občinske volitve, ki se bodo vršile po banovinah časovno različno. Prav tako se tudi izdeluje zakon o banovinskih samoupravah, ki bo pomenil decentralizacijo državne uprave. Vlada pripravlja tudi več manjših, toda vsekakor važnih zakonov, ki bodo prinesli zboljšanje današnjih razmer.

Govor ministra Puelja so sprejeli zborovalci z navdušenim odobravanjem ter mu izrekli zahvalo za njegova obširna in stvarna izvajanja. Nato je še g. ban dr. Drago Marušič izpregovoril nekaj lepih in bodrilnih besed. Množica ga je navdušeno pozdravljala.

Po zborovanju so številne deputacije, kakor tudi posamezniki izročili ministru Ivanu Puelju, banu dr. Marušiču in nar. poslancu Ivanu Prekoršku razne predloge, odnosno prošnje, ki se tičejo zboljšanja gospodarskih razmer našega naroda. Lepo zborovanje bo ostalo v tem kraju nepozabno.

Prav tako važen kakor zunanji pa je za nas tudi notranji trg. Tu se da doseči marsikaj, kar bi spravilo naše gospodarstvo v ugodnejši tok. Danes vse »stojic«. Kmetje malo prodajajo in malo kupujejo. Zato bo morala biti glavna skrb parlamenta in vlade, da okrepi kupno moč kmetov. To se bo dalo doseči z razbremenitvijo kmetov od dolgov (izprememba kratkoročnih posojil v dolgoročna) in pa s primernim znižanjem obrestne mere. Te določbe bo obsegal novi zakon o razdolžitvi kmetov.

Krepak pogon za obnovo našega domačega gospodarstva pa utegnejo dati tudi novi zakoni o preureditvi državne uprave, ki je sedaj razmeroma jako draga. Preurediti bo treba občinsko in banovinsko samoupravo, kjer naj odločajo krajevne potrebe, na tej podlagi pa naj sloni tudi državna uprava. Tako preurejena uprava bo ustrezala i krajevnim interesom i državnim, kajti krajevni zastopniki bodo lahko zadovoljevali svoje potrebe na njim ugoden način, državna uprava pa se bo lahko v polni meri posvetila velikim državnim nalogam.

Veliko je delo, ki ga nameravata izvršiti vlada in parlament in uspešno bo le, če bo to delo podpiral ves narod v bratski slogi in z uporabo vseh svojih sil!

Podaljšanje zakona o zaščiti kmetov

Sedaj veljavni zakon o zaščiti kmetov poteče, kakor znano, 20. oktobra. Ker pa Narodna skupščina še ni imela prilike izdelati novega zakona, je vlada predlagala, naj se ta zakon podaljša do 20. decembra, dokler parlament ne odobri novega zakona.

Ta predlog vlade je utemeljeval minister za kmetijstvo g. Juraj Demetrovič in je rekel, »da vlada nikakor ne misli, da bi se sedanji zakon o zaščiti kmetov definitivno (končno-veljavno) uveljavil, marveč predlaga njegovo podaljšanje samo dotlej, da bosta Narodna skupščina in senat sprejela novi zakon«.

Zaenkrat ostane torej še dosedanji zakon v veljavi.

Zbor gorenjskih županov

V ponedeljek preteklega tedna se je v Kranju vršil sestanek županov in občinskih odbornikov. Sestanka sta se poleg sklicateljica zbor sreskega načelnika g. dr. Ogrina, udeležila banska svetovalca g. Oton Detela in Ciril Pirc. Po predavanju o občinskem delokrogu in poslih se je vršila razprava o ustanovitvi okrajne ubožnice in hiralnice ter bolnice za Gorenjsko. Ubožnice in hiralnice naj bi se ustanovile za več občin skupaj. Da pa bo omogočena tudi ustanovitev bolnice, bodo vstavile občine v svoje proračune za leto 1933 3 odstotno doklado na neposredne davke. S tem se bo zbral potreben sklad za ustanovitev bolnice.

Važne naloge Narodne skupščine

Koncem preteklega tedna je bila Narodna skupščina sklicana na jesensko redno zasedanje.

Naloge, ki čakajo Narodno skupščino v tem zasedanju, so ogromne in poslanci in vlada bodo morali napeti vse sile, da bodo svoji nalogi kos.

Zalostna resnica je, da trpimo vsi skupaj še vedno pod silnim pritiskom gospodarske krize. Na svetovno gospodarsko krizo mi kot mali del svetovnega gospodarstva ne moremo mnogo vplivati, pač pa moramo gledati na to, da si pomagamo vsaj doma, kolikor si moremo.

Najtežje vprašanje, pred katerim stojimo danes, je vprašanje: Kam naj prodamo svoje pridelke in po kakšni ceni? Da imamo doma blaga dovolj, to vemo vsi — ampak kam ž njim? Tujih držav ne moremo prisiliti, naj kupujejo ravno pri nas; moramo se torej odločiti za dolgotrajno pot pogajanj, kjer pa je treba tudi dati in ne samo jemati! Taka pogajanja so že v teku z Italijo in s Francijo. Mogoče nam ta pogajanja ne bodo prinesla čudežev, nekaj plodu bodo pa le rodila.

Uspešna zdravila proti gospodarski krizi

Za novim zakonom o bankah dobijo na Češkoslovaškem nov zakon o kartelih, koncernih, trustih itd.

Reči se mora, da je češkoslovaška narodna gospodarska politika precej odločna in pametno odkriva vzroke gospodarske krize, ki ji skuša najti uspešna zdravila.

V pretečenem zasedanju poslanske zbornice je bil sprejet nov zakon o bankah. Prav takrat je bila močno povdarjena zahteva po znižanju režije bank in denarnih zavodov, obenem pa po znižanju obrestne mere, ki je predpogoj zboljšanja gospodarske krize. Ugodne posledice novega bančnega zakona so se že jele javljati v tem, da so različne čl. banke in denarni zavodi pričeli zniževati obrestno meró na vloge in posojila.

Tudi pri nas se pripravljajo, kot izvemo, nov zakon o bankah, ki je res nujno potreben, bodisi glede režije bank in denarnih zavodov, bodisi glede tega, kdo in s čim je porok za vloge in denar, ki ga banke upravljajo.

V sledečem zasedanju bo češkoslovaška vlada predložila parlamentu nov zakon o kartelih. Namen tega zakona je, da omogoči državi posredovanje in vpogled v gospodarstvo kartelov, trustov in koncernov, predvsem pa potreben vpliv na razvoj in določanje cen raznih industrijskih proizvodov.

Tak vpliv na določanje cen industrijskih

proizvodov je danes, ko se karteli, koncerni in trusti delajo naravnost norca iz širokih vrst konzumentov (sežigajo bombaž, mečejo kavo v morje ali pa z njo kurijo pod stroji i. t. d., medtem ko na tisoče ljudi strada in nimajo s čim odeti svoje golote!), ne le pereča gospodarska, temveč tudi socialna potreba, kajti za naše socialno pojmovanje ni večjega absurda (nemogoča umazanost in lumparija) kot ta, da je vse človeštvo kot konzument suženj stotim ali tisočim ljudem, ki so lepo združeni v kartelih itd. ter lagodno komandirajo vsemu svetu, kot da je ta le zanje ustvarjen in njim namenjen v popolno oblast in eksploatacijo (izkoriščanje). Posebno važen in blagodejnega vpliva poln pa mora biti tak zakon za agrarne države, kjer so cene kmetijskih pridelkov naravnost sramotno nizke v primeri s cenami industrijskih proizvodov, ki niso v nobenem skladu s sedanjimi gospodarskimi razmerami in kupno močjo splošnega konzumenta. V takih državah je še celo potrebno vzpostaviti ravnovesje ter s tem preprečiti izrabljanje naroda, ki je kmetijski, na drugi strani pa nekoliko omejiti masne dobičke par posameznikov.

Tudi v naši državi je nujno potreben tak zakon o kartelih, koncernih, trustih itd.

Kmetško ljudstvo na Poljskem v borbi za gospodarsko pravičnost

Odločna zahteva, da se cene industrijskih proizvodov znižajo — Borba proti kartelom — Štrajk malih kmetov

Kmetškemu ljudstvu, zlasti malemu kmetško-delavskemu človeku, se danes godi povsod enako slabo. Zaradi katastrofalnega padca cen kmet. pridelkov so se že tako slabe razmere še usodno poslabšale. Ponekod se pojavlja pravcati propad kmetijskih gospodarstev, v odvisnosti tega siromaštva pa propada tudi vsa kultura. Dokler sta kmet in mali človek imela, sta dajala; danes tega ne zmoreta več in gospodarsko kolo se je ustavilo. Zgodilo se je pa pri tem čudo: vse prihaja do spoznanja, če kmet nima tudi drugi nimajo. Kolikor pa je to spoznanje lepo, tako ga težko verjameš, če ti ga pripoveduje kak bankir ali kapitalist, ker že vnaprej veš, da za tem njegovim spoznanjem tiči prav »pobožna« želja po mastnih dobičkih, ki bi si jih rad grabil še naprej v kartele združeni kapitalist s tem, da s prekomernimi cenami svojih proizvodov brezvestno izmozgava ljudi.

Tako vidimo na eni strani, da so cene kmetijskih pridelkov sramotno nizke, da delavec za svoje delo ne zasluži niti toliko, da bi se do sita najedel, na drugi strani pa moramo za vse, kar proizvaja skartelizirana industrija, tako drage plačevati, da tega široke vrste ljudstva enostavno več ne zmorejo.

Upravičeno se zato pojavljajo v različnih oblikah borbe proti kartelom in sploh proti današnjemu krivičnemu kapitalističnemu gospodarskemu redu. Za tako borbo pa je treba biti močno organiziran, sicer je težko kaj doseči.

V tako resno borbo so se v mesecu septembru spustili mali kmetje na Poljskem. Teden dni so štrajkali in sicer na ta način, da ves ta čas niso v mesta prodajali prav nobenih kmetijskih pridelkov. Štrajk je spravil pokoncu vse, predvsem pa poljske oblasti, meščanstvo in buržuje,

ki so se ustrašili gladovanja. Kapitalistično časopisje pa je na kmetško ljudstvo, ki je ogorčeno radi gospodarskih krivic poseglo po krepkem sredstvu, bluvale žveplo in ogenj.

Dobro uspeli štrajk pa ni imel namena, kot poročajo poljsko kmetško časopisje, na milost in nemilost predati mesta gladovanju. Bil je le odločna in pri vseh postavah človeške pravičnosti upravičena zahteva po gospodarski pravičnosti; zahteval je, da se cene proizvodov skartelizirane industrije znižajo do tiste meje, da bo ustvarjeno pravično ravnovesje med cenami kmetijskih pridelkov in cenami industrijskih proizvodov. Pravtako pa so stavkujoči kmetje zahtevali, da mesta znižajo mitnino in trošarino na uvoz kmetijskih pridelkov na mestna tržišča. — S tem nastopom so mali kmetje na Poljskem pokazali na rak rano našega gospodarskega reda, prav tako pa res borbena manifestirali za pravice svojega stanu, kar se bo brezdvoma močno poznalo v gospodarski politiki Poljske.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur

Pristopajte h Kmetijski Matici.

Izvedba agrarne reforme na cerkvenih posestvih Nemškega viteškega reda

Zemljiškoknjižni izbris sekvestra — 102 ha 1818 m² zemlje se razdeli med agrarne interese.

Nemški viteški red ima v Sloveniji prostrana posestva. Ta posestva so v okolici Metlike, na Štajerskem in v Ljubljani. Celotno obsegajo 1155 ha in 6320 m² zemlje, od tega je 292 ha in 8762 m² obdelane zemlje, 778 ha in 7271 m² gozdov, ostanek pa so pašniki in neobdelana zemlja. Z odlokom kr. banske uprave od 13. maja t. l. pa se je odredila likvidacija agrarne reforme na cerkvenih posestvih Nemškega viteškega reda. Ta odlok je ministrstvo za kmetijstvo odobrilo, nakar je banska uprava predložila zemljiško-knjižnemu uradu ljubljanskega okrajnega sodišča predlog, da se s posestev Nemškega viteškega reda izbriše zaznamba sekvestra. S tem je izvedba agrarne reforme na teh cerkvenih posestvih stopila v dokončno obliko in pravomočje.

Od cerkvenih posestev Nemškega viteškega reda je v svrhu agrarne reforme določenih 102 ha in 1818 m². Ta površina se bo razdelila med agrarne interese, predvsem med one iz občine Cvetkovcev na Štajerskem.

Ustanovitev pododbora županske zveze za ljubljansko okolico

Preteklo sredo se je vršil v Ljubljani sestanek županov ljubljanske okolice, ki se ga je udeležilo 32 županov, med njimi tudi narodni poslanec g. Albin Koman. Po poročilu o položaju občin, ki ga je podal g. dr. Fux, se je razvila obširna razprava o težkem finančnem stanju občin. Županji so prikazovali naravnost obupno stanje, predvsem z ozirom na proračun za l. 1933, ki ga bo težko sestaviti, ker radi znižanja trošarine ni mogoče najti kritja za zakonito predpisane izdatke.

Po razpravi o teh in še drugih težkih gospodarskih vprašanjih občin je bil ustanovljen pododbor županske zveze za srez Ljubljana-okolica. Za predsednika je bil izvoljen g. Hočevar, župan na Vrhniki, za podpredsednika pa župan z Viča, g. Petrovič.

Kmetijska razstava v Kranju

Kranjski srez pripravlja veliko, skrbno zasnovano razstavo kmetijskih pridelkov, sadja, mlekarških izdelkov ter predmetov iz planšarstva, in osnovnega kmetijsko-šolskega pouka.

Razstava naj pokaže, kaj premore kranjski srez v gornjih panogah, ob enem pa bodi pobuda za nadaljnji napredek. Pripravljalna dela vrši več odsekov ob vodstvu sreskega kmetijskega referenta in sopolmoči sreskega načelnika. Poseben književni odsek je uredil večjo brošuro, ki vsebuje tehtne članke iz vseh aktualnih panog in prikazuje njih stanje v srezu. Te razprave so glase:

1. Gospodarsko socialni položaj kmetijskega stanu nekdanj in sedaj.
2. Poljedelstvo, travništvo in živinoreja.
3. Planšarstvo.
4. Mlekarstvo.
5. Sadjarstvo.
6. Čebelarstvo.
7. Gozdarstvo.
8. Kmetijske organizacije.
9. Osnovni kmetijsko-šolski pouk.

Ta brošura je — poleg članka o gospodarsko-socialnem razvoju kmetijskega stanu — deloma vodič po razstavi, posebno pa so v njej obeležena važna navodila in nasveti za našega kmetijca.

Oddajala se bo ob razstavnih dneh po 2 dinarja, sicer bo cena 20 Din. Vstopnine ne bo.

K otvoritvi dne 22. t. m. ob 10. uri v Narodnem domu se vabijo vsi: kmetovalci, meščani, delavci, obrtniki, trgovci, časnikiarji.

Pride naj vsak, dasi morda ni prejel posebnega vabila. Ne bo mu žal! Razstava bo nudila tudi najboljše priliko za nakup in razne kupčije. Odprta bo od 22. do 24. oktobra. Ves čas razstave se bodo v šila tudi razna zanimiva kmetijska predavanja.

Razstavni odbor.

Obup in malodušnost

Več poguma in odločnosti! - Malodušneži še nikdar niso ničesar dosegli

Odkar je gospodarska kriza zajela tudi naše kraje in ljudi in nam vzela tisto kolikor toliko udobno in prijetno življenje, ki smo ga bili vajeni takoj po vojni, se je tudi naših ljudi prišla silna obupanost nad sedanjimi res težkimi razmerami, tako da smo prav podobni nedeljskim veseljakom, ki jih v ponedeljek muči strahovit glavobol po prestanem veseljačenju. Kamorkoli se človek ozre in kamorkoli pride med ljudi, ne vidi in ne sliši nič drugega kakor trudne in obupane poglede, obupane obraze in molčeča usta ali pa jokavo tarnanje in stokanje. Nikjer pa človek že skoraj ne vidi korajžnega obraza, še manj pa naleti človek na kakšno pristržno veselje ali na neprisljhen smeh — samo jok in stok!

To pa ni prav. Res je pač, da danes ne jemo več toliko mesa in ne popijemo toliko vina in da nimamo več toliko denarja kakor smo ga bili vajeni še pred par leti, toda zaradi tega še nikakor ne smemo obupavati. Pomislite le, kaj smo morali prestopiti med vojno: lakota, smrt skoro v vsaki hiši, polje neobdelano, orodje uničeno — ali so bile to prijetnosti? Pa smo vendar prestali tudi te strahote in grozote, ker nismo obupavali in

ker nismo postali malodušni, ampak smo si ohranili čvrsto vero, da bo boljše, ker enkrat mora zopet biti boljše!

V časopisih beremo skoro vsak dan, da je temu posestniku vse pogorelo, drugemu je vse pobila toča, zopet drugemu pa je vse odnesla voda. Ti ljudje so gotovo gospodarsko zelo udarjeni in bi ostali tudi uničeni za vse svoje življenje, če bi ob svojih pogoriščih kar mirno s prekrižanimi rokami stali in noč in dan tarnali nad svojo nesrečo ali pa se zanašali samo na tujo pomoč. Če pa taki nesrečneži ne obupavajo, ampak si odločno zavijajo rokave in z jekleno voljo do novega življenja in do novega blagostanja krepko primejo za delo, si zopet opomorejo, ker ne obupavajo! Taki ljudje, ki imajo korajžo, da si sami pomagajo, čeprav le s težavo, nikdar ne propadejo!

Zato pa je v današnjih časih bolj kot kedaj potrebno, da se ne udajamo obupu, ampak da združimo vse svoje moči in napremo vse svoje sile, da pridemo iz sedanje stiske zopet v boljše čase. Z združenimi močmi pojde tudi to, samo če imamo trdno voljo. Od samega stokanja pa ne bo zrastel na nobeni njeni niti en krompirček več!

Nemirna Evropa

Brezuspešne konference. — Novo oboroževanje. — Nemčija se pripravlja.

Ze nekaj mesecev se nahaja vsa Evropa v velikem nemiru. Kamorkoli se človek ozre, povsod se pojavlja neka težko razumljiva razdraženost in vedno večji strah pred negotovo bodočnostjo. Nihče sicer ne vé prav povedati, česa se boji, ampak boje se vsi! Eni šepetajo nekaj o možnosti nove vojne, drugi se boje za svoj denar in tretji vedo povedati zopet nekaj drugega — skupen rezultat vseh teh pojavov pa je vedno večja razdraženost z vsemi svojimi neprijetnimi posledicami.

Prvi plod te splošne razdraženosti je silno nezaupanje, ki ga goji drug do drugega. Vsak se skriva; eden skriva svoje mišljenje, drugi svoje premoženje. Iz tega nezaupanja se je rodila obča gospodarska kriza in pa strah za lasten obstoj in za lastno varnost, ki narekuje državam in narodom vedno novo oboroževanje.

Splošno nezaupanje se je silno poostrilo, odkar je v Nemčiji nova vlada razglasila, da ne bo plačevala nobene vojne odškodnine več in pa, da hoče biti Nemčija prav tako oborožena kakor so evropske države-zmagovalke (Francija, Anglija, Italija itd.). Ta odločitev Nemčije je izzvala v vseh državah, ki še drže na mirovne pogodbe kot na trajno podlago sedanjega političnega stanja v Evropi, velik odpor, ki onemogoča vsako nadaljnje delo za pomirjenje Evrope in izziva vedno hujši strah pred možnostjo novih vojnih zapletljajev.

Nemška želja po oboroževanju je razdelila Evropo v dva tabora: v nemški in protinemški blok. Kakor Nemci tako si žele tudi Ogrji, Bolgari in ostali v svetovni vojni premagani narodi novo oboroževanje, ki naj jim omogoči »revanšo« in vzpostavitev starega stanja. Ker pa zaenkrat z novim oboroževanjem še ne gre tako lahko, zato si poskušajo v Nemčiji in drugod pomagati z organizacijami, ki niso naravnost vojaške, imajo pa popolnoma vojaški značaj. Sem spadajo zlasti velike mladinske, sportne in bojvniške organizacije, ki jih baš sedaj v Nemčiji enotno organizirajo, da bodo za slučaj potrebe takoj pripravljene za nastop.

Dalje vidimo povsod veliko skrb za pre-skrbo z živžem doma (lakota v svetovni vojni je bila huda učiteljica!) in pa skrb za ohranitev domačega denarja in njegove veljave doma — češ, nič ne vemo, kaj še pride! Povsod pa je očitno tudi prizadevanje, da se državna oblast kolikor mogoče združi v eni sami roki, kakor je to že od nekaj običaj v najbolj kritičnih časih.

Vse to so pojavi, ki jih moramo tudi mi budno zasledovati in opazovati, kajti tudi mi živimo na svetu in ne izven njega. Ti pojavi nam utegnejo pojasniti marsikaj, kar nam bi bilo sicer težko umljivo.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

V LJUBLJANI

TAVČARJEVA (SODNA) ULICA 1

Račun pošt. hranilnice št. 14.257

Brojavi: »KMETSKI DOM«

Telefon št. 28-47

VLOGE na knjižice in tekoči račun se obrestujejo po 5% brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7% brez odbitka davka na rento.

Stanje vlog nad 35.000.000 dinarjev
Rezerve nad 900.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog. Vlošne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja.

POSOJILA daje proti poroštvo v knjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek, račun pod najugodnejšimi pogoji.

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8-12½ in od 3-4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8-12½.

Podružnici v Kamniku, Glavni trg in v Mariboru, Slomškov trg 3

Mladina

Izlet kmetске mladine na Krim

Pododbor »Zveze kmetских fantov in deklet« za ljubljansko okrožje napravi v nedeljo 23. oktobra izlet na Krim. Zbirališče je:

1. v Iški vasi ob 9. uri dop. (autobus odhaja iz Ljubljane izpred gostilne pri Češnovarju ob 7. uri 15 min.).

2. v Notranjih Goricah po prihodu vlaka, ki odhaja iz Ljubljane ob 6. uri 14 min.

Vabimo vsa tovariška društva, da se izleta udeležijo v čim lepšem številu.

Pododbor Zveze kmetских fantov in deklet,

Ljubljana

★

Iz Zveze kmetских fantov in deklet:

Tajništvo Zveze se nahaja v Tavčarjevi ul. 3. pritličje, levo.

Prosimo vsa društva, da odslej pošiljajo vse dopise na novi naslov.

★

Nova mladinska postojanka

V nedeljo, 16. oktobra t. l. se je vršil v Olimlju pri Podčetrtku lep sestanek kmetске mladine. Dosedaj smo zelo pogrešali organizacije v Olimlju, posebno kmetски fantje in dekleta niso imeli nikjer prilike za izobrazbo.

Sestanek je sklical naš domači šolski upravitelj tov. Karl Černigoj. V lepem številu se je zbrala kmetška mladina v II. razr. tukajšnje osnovne šole. Zvezo kmetских fantov in deklet je zastopal njen predsednik tov. Ivan Kronovšek. Sestanka se je udeležil tudi domači zaslužni župan tov. Kosi in šol. upr. iz Virštanja tov. Anton Robič.

Šolski upr. tov. Černigoj je otvoril zborovanje, pozdravil vse navzoče in pojasnil fantom in dekletom, kaj ga je napotilo k temu koraku. Naglašal je, da se mora tudi Olimje pokazati, kmetška mladina se mora združiti in skupno delati za svoj napredek in izobrazbo, kar je mogoče le v »Društvu kmetских fantov in deklet. Nato je prečital pravila, katera so se soglasno sprejela. Za njim je govoril predsednik Zveze tov. Kronovšek, ki je razpravljal o namenu in potrebah naših mladinskih društev in bodril fante in dekleta k vztrajnemu delu, ker boljše čase si bomo le sami ustvarili. Nato je pozdravil mladino župan tov. Josip Kosi in v lepem govoru kazal na napake naše mladine, ktere je delala do sedaj. Otresti se je treba stare miselnosti in iti z duhom časa naprej.

S svoje strani je obljubil novemu Društvu kmetских fantov in deklet vso podporo, kar so vzeli navzoči z odobravanjem na znanje.

Nato so se vršile volitve in so bili izvoljeni v pripravljalni odbor naslednji tovariši in tovarišice: Karl Černigoj, šol. upr. predsednik, Lenka Zlender, podpredsednica, Ljudmila Kukovičič, učiteljica, tajnica, Franček Straus, blagajnik, Franc Motos, odbornik, Alojzija Toplišek, odbornica, Ignac Jakopin, odbornik, Cilka Pondelak, odbornica, Anton Koslič, odbornik, Matilda Plevnik, odbornica, Miloš Toplišek, nadzornik, Tonče Hohnjec, nadzornik.

Novemu društvu želimo čimveč uspeha in upamo, da bomo tudi v Virštanju kmalu dobili svojega soseda.

B.

Pri številnih težkočah ženskega spola povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica najboljšo olajšavo. Spričevala klinik za ženske bolezni dokazuje, da se vporablja zelo milo odvajajoča »Franz Josefova« voda posebno pri porodnicah z izbornim uspehom. Dobiva se v lekarnah in specerijskih trgovinah.

Novice

Uradno obvestilo o »Vzajemni pomoči«

Od kraljevske banske uprave se sporoča: Na kraljevske banske uprave Dravske banovine in na likvidatorja Vzajemne pomoči, reg. pom. blagajne v likvidaciji v Ljubljani se v naslednjih dneh mnóže vprašanja, ali je resnična vest, ki se z letaki razširja, da se bo poslovanje le-te nadaljevalo in da bo nova pomožna blagajna istega imena v kratkem prevzela vse posle in likvidacijsko imovino.

Da ne bo nepotrebnega beganja med članstvom pravomočno razpuščene pomožne blagajne smatram za potrebno, da pojasnim sledeče:

Ministrstvo trgovine in industrije je v vednost in v nadaljno dostavo predlagateljem kraljevski bankski upravi dne 14. t. m. priobčilo svoje rešenje z dne 10. t. m. II. br. 35538/K, da se od preč. gosp. kanonika Josipa Šiška in drugov predloženi statut pomožne blagajne »Vzajemna pomoč« v Ljubljani odobrava s tem, da se morajo nekatera statutarna določila spremeniti odnosno popolniti najkasneje v roku dveh mesecev po prejemu rešenja.

Jasno je torej, da se bo omenjena povsem nova pomožna blagajna upisala v tuk. register pomožnih blagajni in šele s tem pravno obstojala, čim bodo izpolnjeni pogoji ministrskega rešenja.

Da bi nova pomožna blagajna istega imena prevzela posle in imovino Vzajemne pomoči reg. pom. blag. v likvidaciji v Ljubljani, ni izšla o tem nikaka odločitev.

Pristavlja se, da se likvidacija pravomočno razpuščene Vzajemne pomoči reg. pom. blag. v likvidaciji v Ljubljani pospešeno nadaljuje ter je zaključek teh ogromnih poslov pričakovati do konca tega leta.

Ljubljana, dne 18. oktobra 1932.

Domače vesti

Minister Pucelj se udeleži v nedeljo, dne 23. t. m. dveh zborovanj JRKD in sicer ob 10. uri v Škofji Loki in ob 15. uri v Šenčurju.

Za sreskega podnačelnika sreza Kranj je bil imenovan g. Mahnič.

50 letnico obstoja je pretekli teden proslavilo pevsko društvo »Lira« iz Kamnika.

Požar v Zg. Kašlju. Gospodarsko poslopje je pogorelo Andreju Gostinčarju iz Zg. Kašlja. Veliko nevarnost, da se vnamejo še ostala poslopja, so neumorni gasilci pravočasno preprečili.

Usodna šala. V električni centrali v Bregu je postal neki delavec žrtev usodne šale. Hiteč v električno centralo, je prijel za kljuko na vratih in se v istem trenutku zgrudil mrtev. Mislili so, da ga je zadela kap. Šele pozneje se je izkazalo, da je postal žrtev nepremišljene šale. Eden zmed tovarišev ga je hotel prestrašiti in spojil kljuko z električnim tokom, ki je nič hudega slutečega delavca ubil.

Čudno naključje. Huda nevihta je zalotila kmeta Vodopivca iz Zaloganjske gore pri Škocijanu na orehu, ko je otepal zrele plodove. Nenadoma je treščilo v oreh, na katerem je bil Vodopivec. Strela je oreh in lestev ob njem razbila in razcefrala. Vodopivec pa je padel na tla in obležal v nezavesti. Z domačo nego so ga spravili k zavesti in le čudnemu naključju se ima zahvaliti, da je ostal živ.

Vse krađe. V Grubljah je gospodarju Megliču nekdo ukradel panj čebel. V Kamenci pa so kmetu Planinšku »odpeljali« skladovnico smrek, ki jih je pred kratkim posekal in pripravil za gradnjo hiše.

Težkega merjasea so te dni ustrelili v gozdu blizu Bjelovarja. Tehtal je okoli 270 kg.

Politična stranka JRKD potrjena

Pretekli teden je minister za notranje zadeve Žika Lazić potrdil obstoj in delovanje nove politične stranke JRKD. S tem je završen velik del politične organizacije v naši državi. V nadaljnem delu se bodo ustanovljale še banovinske, sreske in krajevne organizacije, pravtako pa vršile predpriprave za prvi strankin kongres.

Svetoskrunstvo na pokopališču. Na farnem pokopališču v Št. Janzu na Dravskem polju so pretekli teden neznanči prevrnili nad 30 spomenikov in križev, jih deloma razbili ali pa drugače poškodovali. Nad nezaslišanim divjaštvom se zgraža vse okoliško ljudstvo. Tako dejanje je res divjaško in težko si je predstavljati, čemu in v kakšne namene so neznanči lopovi oskrunili zadnje počivališče človeka.

Zastrupljenje z gobami. Letošnja jesen je bogata gob, nabiralcev najdeš po gozdih vsevprek, iz vasi in mest. Med njimi je dosti takih, ki gob prav natančno ne poznajo, pa se zato čisto primeri, da med pravimi užitnimi naberajo tudi strupenih. To neznanje, včasih celo nepazljivost, je že marsikateremu veljalo življenje. Pogosto se tudi bere, da se je tu ali tam zastrupila kar vsa družina. Tudi letos se je že pripetilo par zastrupljenj z gobami. Zato opozarjamo vse nabiralce gob, naj bodo skrajno pazljivi pri nabiranju gob in sploh naj gobe nabirajo le tisti, ki jih res dobro poznajo.

Nepopoljšljiva detomorilka je neka Bara Matišić iz Ivanca pri Varaždinu. Te dni je zadavila že svojega drugega otročiča ter ga pokopala na bližnjem pokopališču.

V župno cerkev v Sori je bil pretekli teden izvršen drzen vlom. Neznani vlomilci so odnesli obhajilni kelih, daritveno skledico in druge zlate predmete; razdeljali pa so tudi vse cerkvene nabiralnike in si prisvojili ves drobiž. Cerkev trpi okoli 8000 dinarjev škode.

Ovčje meso namesto govejega. Minister vojske in mornarice je odredil, da se spričo težkega položaja rejcev drobnice daje vojakom dvakrat na teden ovčje meso namesto govedine. S tem se bo konzum ovčjega mesa povečal za okoli 500.000 kg letno, pa tudi stanje rejcev se bo s tem znatno izboljšalo.

Težka eksplozija. V bližini Prilepa v Južni Srbiji gradijo novo žel. progo. Eksplozivne snovi, ki jih potrebujejo za razstreljevanje skal, so imeli delavci spravljene v nekem mlinu. Strelivo pa je ponoči iz neznanih vzrokov eksploziralo, pri čemer je bilo ubitih več delavcev, vsa okolica pa znatno opustošena.

Huda avtomobilska nesreča se je pretekli teden pripetila pri Razdrtem na cesti iz Postojne v Gorico. Motocikel nekega barona se je zaletel v neki avto ter je vozač padel na sredo ceste. V tem hipu je pripeljal po cesti večji avtobus, hoteč se izogniti nesreči, pa je krenil preveč s ceste ter se ob škarpi prevrnil. Potniki v avtobusu so se hudo poškodovali, nesrečni baron pa je ranam podlegel.

Likvidacija »Kaspar-Amerikan-State-bank«. Izsledjeniški komisarijat v Zagrebu poziva vse izseljence, ki imajo pri zgoraj imenovani banki kakšno vlogo, naj mu javijo vloženi znesek, da ga komisarijat pravočasno prijavi. Prijavi je treba priložiti 5 Din (kolek) in 30 Din za stroške brzojavke na konzulat.

V vasi Sladojevci poleg Virovitice je bik neko ženo, ki mu je pokladala krmo, zabodel v vrat ter ji strl prsni koš. Žena je hudim poškodbam podlegla.

Iz Ptuja. V novi hiši kmečke posojilnice se je nastanil v Ptuj premeščeni državni živinovozdravnik gospod Ipavec Rafael, kjer je strankam v vseh veterinarskih poslih vedno na razpolago.

Autopromet O. Žužek, ki vozi iz Ljubljane skozi Št. Vid, Vodice, Cerklje, Šenčur v Kranj, bo vozil vse dneve Kmetijske razstave v Kranju s pomnoženimi avtomobili in sicer 22., 23. in 24. t. m.

Vesti iz sveta

»Suha« Amerika se pripravlja resno k temu, da odpravi prepoved uživanja alkoholnih pijač; predvidoma bodo že to zimo pričeli točiti pivo in vino.

V gručo brezposelnih je v angleškem mestu Belfast streljala policija ter več ljudi hudo ranila. Take reči se bodo dogajale vse dotlej, dokler bodo kapitalisti razpolagali tudi z oboroženimi sredstvi!

Skladišče bomb in peklenjskih strojev, ki jih različni atentatorji uporabljajo v naši državi za svoje zločinske namene, je bilo odkrito na Reki pri nekem Vekoslavju Servaciu. V zvezi s tem odkritjem se je tudi zvedelo, da se mudita istotam vodji teroristične skupine dr. Ante Pavelić in Gustav Perčec. Dobro bi bilo, če bi ju italijanske oblasti prijele in izročile oblastem naše države, da ju za njuna zločinska dejanja doleti zaslužena kazen.

Stoletnico svojega obstanka obhaja letos — cigareta. Res je, da so dandanašnji slabi časi, toda pri kajenju se tega ne opazi, edina posledica je menda ta, da tisti, ki so prej kadili »Vardar«, kadijo danes »Zeta«, tisti, ki so kadili »Zeta«, kadijo »Sava«. Kako je pa s tistimi, ki so kadili »Sava« — ti si pač niso mogli pomagati, zakaj vsaka reč do svoje meje. Kadijo pa danes prav mnoge ženske; gotovo zato, ker uživajo privilegij »dvojnje službe« in pa ker so tako strašno »nervozne«.

Ako ste prejeli od uprave opomin za poravnavo zaostale naročnine, se naprošate, da ne odlašajte s plačilom, temveč nakažite dolžni znesek čimpreje po poslani vam položnici!

V največjem mestu Amerike, New Yorku je približno vsak tretji prebivalec brezposeln.

Prepoved gramofona. V deželi Gemen v Arabiji so oblasti prepovedale uporabo gramofona.

Ogromne poneverbe in goljufije so bile odkrite v finančnem ministrstvu v Albaniji. Preiskava je ugotovila, da je glavni krivec teh poneverb sin prvega državnega blagajnika. Kot uradnik monopolske uprave je ukradel iz skladišča državnih vrednotnic velike množine kolkov in znamk ter jih prodajal za polovično ceno po vsej Albaniji. V zvezi s tem se poroča, da vlada v Albaniji skrajno kritičen gospodarski položaj. Ne le, da se na vseh koncih krađe in slepari, tudi na splošno se do skrajnosti zanemarja gospodarstvo, kar dokazuje gospodarska bilanca, ki je za letos že pasivna za okoli 11 milj. zlatih frankov.

V Brestu, francoskem pristanišču, so spustili v morje dve novi francoski podmornici. Tako na eni strani, na drugi pa same konferenice za razorožitev, ali: kar sezidaš proti podreš.

Gladovna stavka. Znani voditelj Lapovcev na Finskem so od zadnjega ponesrečenega prevrata v ječi. Te dni pa so pričeli gladovno stavko, da s tem prisilijo oblasti, da jih izpuste. Teško verjetno, da bi dosegli iste uspehe kot jih je indijski voditelj Gandhi.

Koruzna za vstopnino. Nekje na Madžarskem je bil cirkus. Radi gospodarskih razmer obubožano ljudstvo bi sicer rado šlo v cirkus, toda ni bilo denarja za vstopnino. Cirkusko ravnateljstvo je zato razglasilo, da pobira namesto vstopnine po 12 štorov koruze. Uspeh ni bil majhen, nad 1000 obiskovalcev je plačalo s koruzo, katere se je pred cirkusom nagromadil cel hrib.

Na Dunaju, glavnem mestu Avstrije, je kot poročajo okoli 30.000 ljudi, ki so takorekoč poklicni berači.

Zapeka. Vodeči zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se pred operacijami in po operacijah naravna »Frane-Jožefova« grenočica uporablja z najboljšim uspehom.

Sežiganje biserov. V Kobefu na Japonskem je dal neki trgovec uničiti 720 tisoč različnih biserov, ki so predstavljal veliko vrednost, in sicer z namenom, da doseže za druge še preostale višjo ceno. Po naši pameti je to dejanje zelo neumno, ali pa zlobno in nas spominja sežiganje bombaža, žita in kave, s čimer so kapitalisti hoteli vzdržati cene tem produktom na tržni višini.

Zaradi pijančevanja je poljska vlada prepovedala varšavskemu krvniku izvrševati njegov posel.

Vsled gospodarske krize se na Češkoslovaškem javlja čedalje več prostovoljcev za vstop v vojsko. Naval prosilcev je štirikat večji kot jih dejansko potrebujejo.

Ogromna ruska električna centrala, takozvani »Dnjeprstroj«, je bila pretekli teden otvorjena in pričela obratovati. Ta dan je bil v Rusiji pravi praznik. Elektrarno, ki leži ob reki Dnjepru, so gradili pet let. Devet velikih turbin bo proizvajalo toliko elektrike, da bo zadostovala za prostrano ozemlje.

Podržavljenje cerkvenega imetja. Španska vlada je predložila parlamentu zakonski načrt o ureditvi cerkvenih imetij. Načrt zakona določa: 1. da se vse imetje cerkvenih organizacij poddrži, da pa se jim prepusti v eksploatacijo; 2. da morajo v enem letu vse verske organizacije ukiniti svoje posle na trgovskem in kmetijskem področju; 3. da se verskim društvom odvzame pravica poučevati in vzgajati mladino v seminarjih in drugih takih zavodih; 4. da morata biti vsaj dve tretjini članov teh društev španske narodnosti, in 5. da se vladi prizna pravica potrjevati imenovanja novih duhovnikov.

Fašistični diktator Mussolini si sam odmerja pravico in oblast. To izpričujejo predvsem novi statuti fašistične stranke, ki so bili izdani pretekli teden. Po teh statutih bo imel vodja stranke, Mussolini naravnost despotske pravice. Kako in v kakšne namene mu bodo te pravice služile, bo pokazala bližnja bodočnost političnega življenja v Italiji.

Gospodarstvo

Vse kmetovalce kranjskega sreza, ki se bodo udeležili v dneh 22. do 24. t. m. kmetijske razstave v Kranju, vljudno opozarjamo, da je glavni poverjenik Kmetijske Matice za kranjski srez gospod Karel Martelanc, pomočnik sreskega kmetijskega referenta v Kranju. Pri njem bodo dobili vsa potrebna pojasnila, ki jih bodo želeli v pogledu knjig Kmetijske Matice. Gospod Martelanc bo tudi vpisoval nove ude in pobiral udnino. — Tovariši, žrtvujte za svojo in svojih otrok kmetijsko-strokovno izobrazbo skromni znesek Din 20,—, za katerega prejmete 4 lepe in koristne kmetijske knjige!

Zopet gospodarska konferenca. Po raznih vesteh se bo vršila konec oktobra v Ženevi svetovna gospodarska konferenca, na kateri se bo razpravljalo vprašanje mednarodnih dolgov ter znižanje obrestne mere. Vprašanje je, koliki uspehi bodo doseženi na tej konferenci — mogoče pa je, da bo tudi ta kar tako radi lepšega, da bi pač svet ne mogel diplomatom očitati, da ničesar ne delajo.

Na Češkoslovaško je naša država izvozila v prvih 6 mesecih letošnjega leta za 207 milijonov čsl. kron raznega blaga, uvozila pa za 225 milijonov čsl. kron. Letošnje razmerje izvoza in uvoza je še dokaj povoljno, medtem, ko je bilo lansko prav slabo in sicer 163 : 424 milijonov v korist Češkoslovaške.

Slovesna otvoritev kmetijske razstave v Kranju bo v soboto 22. oktobra t. l. ob 10. uri v glavni dvorani Narodnega doma. Razstava traja do ponedeljka 24. oktobra. Prireditelj je obsežna in velezanimiva, saj obsega šest posebnih oddelkov. Priporoča se številni obisk ne samo kmetom in šolam, temveč tudi trgovecem.

SARGOV

Izmed 10 ljudi jih ima 7 zobni kamen

...dobi
ga pa lahko vsak!

Izgubljeni zobje —
izgubljena mladost!

Nič ne kazi človeka bolj, kakor če je škrbast... nobena reč pa ne škoduje zobem bolj, kakor zobni kamen! Ohranite si svoje dragocene zobe — odvrnite nevarni zobni kamen s tem, da čistite zobe vedno s Sargovim Kalodontom! Pri nas je Sargov Kalodont edina zobna krema, ki ima v sebi učinkoviti sulforicinov oleat po Dr. Bräunlichu. On odpravi polagoma zobni kamen in ohrani zobe močne in zdrave!

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

Živine in sadja smemo iz naše države uvoziti v Francijo po odredbi franc. kmet. ministrstva po tehle kontingentih: v oktobru, novembru in decembru po 1250 stotov svinj in 55 stotov klobas in salam; jabolk in hrušk oktobra 3400 stotov, novembra 1500 in decembra 100. Češpelj in breskev pa v oktobru 2050 stotov.

Zemljiška knjiga za Ljubljano in okolico navaja, da je bilo v septembru na 192 nepremičninah vknjiženih 16 milj. 300 tisoč dinarjev. Te vknjižbe se nanašajo večinoma na razna industrijska podjetja. Zanimivo je, da se davčna uprava za okolico ni v septembru vknjižila radi zaostalih davkov na nobeno okoliško kmeto posestvo. Do oktobra je bilo letos vknjiženih v zemljiško knjigo za Ljubljano in okolico raznih posojil in terjatev okoli 103 milijone 290 tisoč dinarjev.

Obvezno zavarovanje proti toči. Obvezno zavarovanje proti toči se uvaja v Donavski banovini. In sicer so na to obvezno zavarovanje pristale občine potom posebnega glasovanja, kjer se jih je od 800 izjavilo 600 za zavarovanje. Premije tega zavarovanja bodo znašale 20 Din od hektarja; dale bodo letno 40 milijonov Din, ker ima donavska banovina nad 2 milj. obdelane zemlje. Pobirale pa bodo te premije samo občine.

Znižanje obrestne mere. Ukrepi in določbe novega bančnega zakona so povoljno uplivali na Češkoslovaškem. Vse banke in posojilnice bodo znižale obrestno mero.

SEJMI.

- 24. oktobra: Dol pri Logatcu, Rakitna, Krško, Velenje;
- 25. oktobra: Novo mesto, Lemberg;
- 26. oktobra: Videm na Savi;
- 27. oktobra: Vesela gora pri Sv. Rupertu, Križevci, Turnišče;
- 28. oktobra: Lož, Mokronog, Radovljica, Skaručna, Žužemberk, Češnjice, Št. Jurij ob juž. žel., Slov. Bistrica, Gornji grad, Dolnja Lendava, Gornji Petrovci.

Sadni sejem na Ljubljanskem velesejmu se vrši od 5. do 7. novembra. Sejem, ki ga priredita Kmetijska družba in Ljubljanski velesejem, bo nudil velik izbor prvovrstnega zimskega sadja. Sadje se bo oddajalo pakovano v ameriških zabojih. Opozarjamo občinstvo na to ugodno prilžnost, da se preskrbi z zdravim sadjem za zimo.

Skrb za bedne in siromašne

Proglas dobrodelnega društva »Varstvo«

Svetovna kriza je med vsemi narodi na svetu povzročila mnogo bede in siromaštva. Tudi naši kraji niso izvzeti; tudi pri nas raste pomanjkanje in uboštvo. Zlasti mnogi ubožni starši so v silnih skrbeh, kako bodo preživljali svoje otroke ker ni denarja, ne obleke, ne živeža. S strahom gledajo v bodočnost. Mnogi starši imajo že šoli odrasle otroke, pa ne vedo kam z njimi; ne vedo in ne znajo poiskati primernega mesta, kamor bi dali svoje otroke, da bi se karkoli izobrazili in si v poznejšem življenju mogli na pošten način služiti vsakdanji kruh.

Toda temu siromaštvu in tej nevednosti in neznanju se da pomagati, če se vsi kot bratje in sestre združimo v društvu in svojim malim bratom in sestricam z združenimi silami pomagamo. Kjer je resnična ljubezen do bližnjega in ljubezen do lastnega naroda, se da vse doseči. To dokazuje ta društvo »Narodna Zaščita« in društvo »Hrvatski Radišac« v Zagrebu. V teh dveh društvih so se združili vsi hrvaški rodoljubi in rodoljubkinje, da pomagajo svojim malim rojakom in rojakinjam. Človek mora občudovati veliko dobrodelno, narodno, prosvetno in gospodarsko delo, ki ga vršita ti dve društvi. »Zaščita« je pri premožnih posestnikih namestila na prehrano in vzgojo nad 60.000 (šestdeset tisoč) otrok ubožnih staršev. Razen tega je razdelila od leta 1914 do danes 22 milijonov dinarjev v dobrodelne namene. — »Radišac« pa je nastavljal nad 15.000 dečkov v razne obrti.

Podobno hoče delovati tudi naše dobrodelno društvo »Varstvo«. Delovalo bo le v Dravski banovini, s sličnimi društvi v državi bo pa v prijateljskih odnosih. Društvo hoče: I. kolonizirati slovenske siromašne otroke in sirote med dobre slovenske družine; II. nameščati trgovske, obrtne, industrijske in kmetijske učence. Nameščati hočemo samo zdrave in nepokvarjene otroke stare od 6 do 12 let; v poznejše obrtne, trgovske in kmetijske stroke seveda dečke v primernih letih in po zmožnostih. »Varstvo« hoče, da

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1933

ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obrajan.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke, za pobornice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejne na Kranjskem, Koroskem, Štajerskem, Prekmurju, Medimurju in v Juljski Benečiji; — pregled o koncu brestosti živine; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši. —
Cena 5 Din.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pismeno pri založniku:

tiskarni J. Blasnika nasl. d. d.
v Ljubljani.

bodi manj učenega proletarijata, pa več dobrih kmetov, obrtnikov, trgovcev in sposobnih delavcev.

Toda društvo ne more dosežati svojih namenov, ako ga ne podpirajo vsi sloji prebivalstva, eni z denarnimi podporami, drugi s potrebnimi informacijami ali s tem, da sprejmejo siromašne otroke na prehrano in vzgojo, ali da sprejmejo potrebne vaje v svoje podjetje.

Zato se obračamo do vseh dobrih src, do vseh blagih Slovencev in Slovenk, ki jim je Bog dal dovolj zemeljskih darov za preživljanje, da sprejmo kakega siromašnega otroka za daljši ali krajši čas na prehrano in vzgojo. Kdor pa ne more prevzeti otroka, naj vsaj z denarno podporo podpre to dobrodelno in narodno akcijo. Društvo »Varstvo« je odprlo svojo pisarno v Ljubljani na Dunajski cesti št. 17 (prilije, vhod s ceste). Tu sem se pošiljajo vsi darovi in tu se sprejemajo vsi oglasi za siromašne otroke.

Siromašni starši, ki imate dobre in nepokvarjene otroke v starosti 6 do 12 let, pa jih ne morete preživljati in ne oblačiti, obrnite se na društvo »Varstvo« in sporočite, da poskrbi vašim otrokom za daljšo ali krajšo dobo preživljanje in vzgojo pri dobrih ljudeh.

Oni poljedelci, ki žele dobiti 14 ali 15 letnega fanta, da se pri njih izuči praktičnega in naprednega poljedelstva, dalje obrtniki, trgovci, ki žele dobiti vaje, naj se obrnejo v vseh teh zadevah na društvo »Varstvo«, ki jim bo poskrbelo potrebne vaje.

Oni starši, ki želite, da se vaši otroci izuče poljedelstva, kake obrti ali trgovine, sporočite dru-

štvu »Varstvo«, da poišče za vašega sina poljedelca, obrtnika, trgovca, ki bi ga hotel sprejeti na izučbo.

Na vse blage Slovence in Slovenke se obračamo z iskreno prošnjo, da bi podpirali vsak po svoji moči namene društva »Varstvo« vseh psovod. Z združenimi močmi se da veliko storiti in marsikatera solza obrisati. Društvena članarina znaša letno 10 Din. Sprejme se vsak najmanjši dar. Darežljivosti niso stavljeni nikake meje. Vsako leto bomo javno polagali svoj račun in poročilo o svojem delu.

Pri svojem delu bomo ne glede na desno ali levo pomagali po svojih močeh vsakemu, ki je pomoči potreben.

V Ljubljani, dne 6. oktobra 1932.

Dobrodelno društvo »Varstvo«.

Ali je res tako?

Že sto in stokrat smo čuli, da naš kmet ni dostopen za višje stvari, da ni zaupen in celo, da je zahrbtnen. Mogoče je do gotove meje to res. Preden koga obdolžimo pa se moramo vprašati — zakaj tako. Le pogledimo stvari v oko.

Kmet ni dovzeten za velike cilje. Je, je, pa še kako. Samo modrujte z našimi očanci in kmetскими fanti in kmalu se bo vaše prepričanje spremenilo. Je dovzeten in sposoben in sam je polen zdravih idej. A ljudi ni, ki bi znali te ideje negovati in gojiti da bi rastle. Kakor rabi nežna rastlina da raste skrbne nege in pašnje, tako dobi ideja iz človeške duše tudi svojo hrano in veščaka, da raste in se lepo razvija. Ker vsaka še tako lepa ideja postane izrodek ako jo goje nesposobni ljudje in taki, ki mislijo samo na se in so mu ljudje samo lestva po kateri pleza navzgor.

Da je kmet nezaupen. Tu nekaj drži, a tu ga je ustvarila okolica in prilike da je tak. In ima čisto prav. Ker zaupanje si je potreba prej dobiti in ne zahtevati. Dejanja rode zaupanje in nezaupanje in ne same sladke besede in obljube. Kaj je bilo vse našemu kmetu obljubljen, samo pogledimo malo nazaj. In kaj mu je bilo dano. Drobtinica tega ali pa še nič. Padale so obljube, za katere je oni, ki je obljubljal, že naprej vedel, da so sama prazna slama. Kmet je molčal in mislil svoje in ni zaupal. Ali so oni, ki govore, da je naš kmet nezaupljiv, kedaj prodrli v dušo kmeta. Nikdar. Kmet jim je bil sredstvo in nič več. Gojili so to sredstvo toliko in v kolikor je treba, da se ne pokvari in še to samo tokrat, kadar se je rabi. Da! Po vsem tem je naš kmet še preveč zaupen.

Tudi o zahrbtnosti se govoril. Tudi to se razblini v nič. Ako poznamo kmeta v duši. Zahrbtnost, intrigantstvo je plod in orožje slabičev, duševnih in telesnih. Može si povedo vse v lice. Naš kmet pa ni slabič. On je junak v svojem poklicu, ki nikdar ne klone pred najhujšimi elementarnimi silami. Ko je vse zrušeno in na tleh, on gre znova na delo z grenkobo v duši a z za-

TOVARNA
KONFEKCIJE
STERMECKI
Celje št.

IZ TOVARNE
DIREKTNO NA TELO
TO JE POCENI
NAJ VSI VEDO!

Plašč trpežen	Din 190—
molton	260—
suknen	350—
tweed	460—
rips	550—

Tovarna oblek
Stermecki
CELJE št. 63

Ilustrirani cenik na zahtevo zastoj!

vestjo, da zmaga. To ga pa ustvarja molčečega, ustrajnega, ki misli svoje in dela po svoje. Ker ne zaupa v nobenega razen v samega sebe. Ako je kje in kedaj zahrbtnen, to so ga naučili drugi, ki niso šli napram njemu z odprtimi kartami ampak vedno z masko na licu. Če od slučaja do slučaja kmet nosi enako krinko, je to samo-obramba in mogoče njegovo edino orožje. Zato je upravičen, ker tudi on zahteva, da se mu nalije čistega vina.

Kdor očita kmetu to, ta kmeta ne pozna in ker ga ne pozna, ga ne more razumeti, a kaj še voditi; in naš kmet zahteva samo voditeljev, ki bodo neupogljivi, zvesti, zaupni in možje dejanj brez frazarstva in puhlih obljub. Dajte kmetu to in sledil vam bo vedno in povsod, vedoč komu zaupa svojo usodo in svoj »jazc«. Tako je in nič drugače.
G. Gomišek.

112 let je že stara

Kranjska hranilnica

ki se imenuje sedaj

Hranilnica Dravske banovine

Ljubljana, Knafljeva ulica 9

Tu naložite na najboljše obresti svoje prihranke

Za vloge in vse obveznosti hranilnice

jamči cela Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo

Najvarnejša naložitev denarja

Najvišje obrestovanje

Žganje naj- boljšega okusa

dobite če uporabljate priznane prvostne

bakrene kotle za žganjekuho

torde:

Josip Očorepec

Ljubljana, Za Gradom št. 9

(ob koncu Streliške ulice)

Stalna zaloga, dolgoletne izkušnje,
nizke cene, za vsak kotel garancija

Manufakturna veletrgovina na veliko

FRAN HREHORIČ

Ljubljana, Dunajska cesta 28

se priporoča cenj. trgovcem pri nakupu blaga

Zmerne cene!

Postrežba točna!

Zavarovalnica Rosija-Fonsier

Ljubljana, Komenskega 18

sprejme zastopnike

za vse kraje Slovenije

Slapar Ludvik, slikar

Ljubljana, Ižanska cesta šte. 20

prevzema vsa v

slikarsko stroko

spadajočo dela

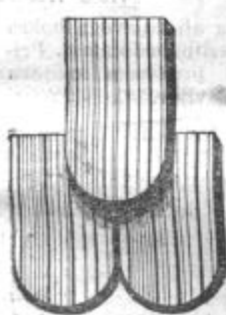
Sadno drevje

Vrst sadnega izbora, jabolane,
hruške, orehe in divjake,
nudi po zmernih cenah

Vinc. Strmljan

Tanetiše št. 1 pošta Litija

Drevje se lahko ogleda pri Ekonomu v Ljubljani, Kolodvorska ul. št. 7.

Opeko in strešnike

vsch vrst, za zidavo hiš, iz
znanih karlovskih opekarn

ILOVAC

dobavlja franko vsaka postaja po konkurenčnih
cenah samo

Generalno zastopstvo za Dravsko banovino

»EKONOM« LJUBLJANA, KOLODVORSKA 7

E K O N O M

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA
V LJUBLJANI

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih
pridelkov, najfinejšo banaško in domačo
moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago
in ostale v to stroko spadajoče predmete

Velika zaloga vseh vrst
umetnih gnojil, modre
galice ter najboljšega
trboveljskega in split-
skega portland-cementa

Kolodvorska ulica šte. 7

Pristopajte k
»Kmetijski Matici«

Brezobrestna
posojila
za odkup dolga, nakup
in zidavo podeljuje:
»KREDITNA ZADRUGA«
LJUBLJANA
Poštni predal 307.
Sprejme zastopnike!

PRODAMO **VELIK GOZD**

132 hektarjev, občina Kompolje, postaja Dobropolje,
oca 25.000 m³ lesa, večinoma bukovina, tudi jelovina,
javor in gaber. Odlična rašča. Naraščaj sama hoja in
in smreka. Lasten lov. Gozd razkaže Ivan Högeler,
logar, Struge na Dolenjskem 19.

pismene oferte

s ceno in naslovom do 26. t. m. na Dr. KRAŠOVEC
Ciril, odvetnik, Cerklje. Plačilo takoj v gotovini.

V Sloveniji pridelamo sena in žita premalo

Temu se da odpomoči!

Gnojite sedaj v jeseni njive in travnike z

Nitrofoskatom-Ruše

in

apnenim dušikom

Na 1 k. jutro 150—200 kg.
Naročajte pri Vaših zadru-
gah, Kmetijskih podružnicah,
oziroma preko Vaših občin.

Močne vezalke
Din 1.— par.

Za jesen

Najboljša krema
Din 4.— škatlja.

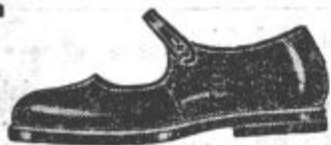
35.-

Vrsta 3661-00

Vel. 19—26.
Otročičkom za jesen, visok čevlček iz boksa
s podplatom iz krupona.

35.-

Vrsta 2851-05

Čevlčkiki iz laka ali rujavega boksa za naše
najmlajše odjemalce. Vel. 19—26 Din 35.—,
27—34 Din 49.—, 35—38 Din 69.—.

39.-

Vrsta 3222-00

Evo čevljev za otroke, ki trgajo vse, kar jim
pride na noge. Vel. 27—34 Din 39.—, 35 do
38 Din 59.—.

39.-

Vrsta 3162-00.

Nepremočljivi čevlji iz mastnega usnja z ne-
raztrgljivim gumijastim podplatom. Vel. 27
do 34 Din 39.—, vel. 35—38 Din 59.—.

59.-

Vrsta 9891-60

Nepremočljivi gumijasti škornji za naše male
generale. Velikost 19—26 Din 59.—, 27—34
Din 79.—, 35—38 Din 99.—.

OTROŠKE NOGAVICE:

Fine iz sukanca velikost 2—4
Din 8.—, vel. 5—8 Din 10.—, vel.
9—11 Din 12.—.

29.-

Vrsta 7045

Copate, v katerih morete delati v kuhinji in
oditi na hladen hodnik. Topla volnena tka-
nina in dober podplat s toplim vložkom ne
dopuščata da se prehladite. Otroške Din 25.—
ženske Din 29.—.

69.-

Vrsta 1845-52

Zelo elegantni in lahki čevlčkiki iz najbolj-
šega baržuna kombinirani z lakom. Nado-
mestili Vam bodo čevlje iz semiša — zado-
voljili pa tudi najfinejši okus.

59.-

Vrsta 1845-03

Udoben čevlček iz baržuna za urad in trgo-
vino. Isti iz satena za isto ceno.

69.-

Vrsta 3925-03

Za gospodinje, ki rabijo močno obutev. Iz
boksa z nepremočljivim gumijastim pod-
platom.

89.-

Vrsta 2945-11

Soliden čevelj iz rujavega ali črnega boksa
za dnevno uporabo. Prikladen za sportni
kostim. Isti iz laka Din 99.—.

ŽENSKÉ NOGAVICE:

Močne za štrpac	Din 8.—
fine blor	Din 19.—
iz čiste svile	Din 25.—
iz Bemberg svile	Din 35.—

39.-

Vrsta 7047

Po dnevnem naporu počutili se boste naj-
bolje v teh copatih iz volnene tkanine.

69.-

Vrsta 2927-15

Lahek čevelj, v katerem se udobno hodi, iz
dobrega črnega ali rujavega boksa.

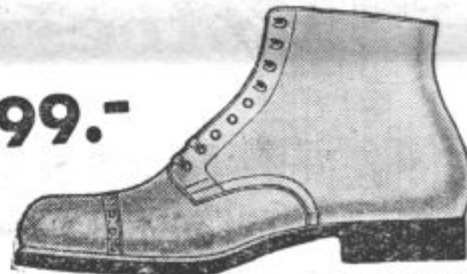
89.-

Vrsta 1937-22

Trpežen čevelj iz črnega ali rujavega boksa
z nepremočljivim gumijastim podplatom. Pri-
meren za vsakega, ki predvsem zahteva
trpežnost čevljev.

99.-

Vrsta 3967-22

Čevelj iz dobrega črnega boksa z nepremoč-
ljivim gumijastim podplatom. Delovnemu člo-
veku za praznik in nedeljo.

79.-

Vrsta 0167-00

Čizme iz mastnega usnja z močnim vulkani-
ziranim gumijastim podplatom. Primerne za
delo na polju, stavbah, cestah in za vsak
drug štrpac.

MOŠKE NOGAVICE:

Močne za štrpac	Din 5.—
debele volnene	Din 7.—
fine flor	Din 10.—
najfinejše flor	Din 15.—

Nata